

Berg: Jeg har været ſaa driftig under Nr. 6 at foreſlaa en Henwiſning til den høit-agtede Indenrigsminiſter af en Sag, ſom allerede har fundet Forſvarere i to ærede Medlemmer her i Salen, der ere Rigsdagsmænd for de paagjældende Ægne og ngie kjendte med de derværende Forhold. Jeg tør ſelvfølgelig ikke imod Udvalgets øvrige Medlemmer vente, at dette Forſlag ſkal gaa igjennem her i Salen. Jeg har nærmest henſtillet det for at have en mere poſitiv Ret til at faae Forholdet omtalt, dels af mig ſelv og dels af Andre, end med nogen ſom helſt Forventning om, at Thinget ſkulde følge et enkelt Medlem mod det øvrige Udvalg. Jeg maa nemlig antage med de ærede Medlemmer, der have udtalt ſig om Sagen, at det er en Sag, der i endnu højere Grad, end det er udtrykt i den hidtil gjældende Lovgivning, er Landet i Almindelighed vedkommende, og at Byrderne hvile for håardt dels paa Lodbøerne, dels paa Kommunen og dels paa Amtet efter Sagens Betydning for hele Landet. Derhos ere de Byrder, ſom komme til at paahvile de enkelte Rytſtræninger og de enkelte Beboere ikke fordelt med den Stjønſomhed og med det Henſyn til Nytten af Foranſtaltningen, ſom aabenbart burde være Tilfældet, navnlig naar henſes til de ſærlige lokale Forhold paa flere Steder. Jeg ſkal ikke komme dybere ind paa Sagen, da den, ſom nævnt, allerede er omtalt af andre ærede Medlemmer, men jeg har troet ved at ſtille dette Forſlag at give Anledning til en Forhandling, og jeg nærer Haab om, at den meget ærede Indenrigsminiſter vil ſkjenke den ſin Opmerkſomhed. Jeg tror at der, naaget Loven om denne Sag er ny, ikke bør gaa lang Tid hen, inden den paany gjøres til Gjenſtand for Overveieſe. Jeg er tilbøielig til at antage, at der ved de Begivenheder, der have fundet Sted i de ſenere Aar er vaakt Opmerkſomhed for de Farer, ſom Mangel paa Paapasenhed med Henſyn til diſe Foranſtaltninger kan paaføre ſtørre Stræninger, i Særdeleſhed da den Billighed, hvormed man er gaadt til at indkomme Onſkerne om ſærlige Foranſtaltninger paa viſſe Stræninger af Veſtjylland, vidner om, at man i den Henseende er noget mere villig og opmærkſom, end man for en halv Snes Aar ſiden var, da man vedtog den ſiſte Lov om denne Sag. Jeg nærer Haab om, at Spørgsmaalet ikke vil gaa af Glemme, ſelv om denne Indſtilling ikke kommer videre end her paa Papiret. Der er et Andragende af Udvalgets Flertal under Nr. 4, ſom maatte den ærede Ordfører vil tillade mig at ſige et Par Ord om i ſamme Retning, hvori hans Udtaleſe giſ. Det ærede Medlem for Veile Amts Iſte Valgkreds (Gad), bemærkede angaaende Mindretallets Stilling, at dette Paalag, ſom angaar Forlæggere og Bladudgivere, ikke var meget trykkende for de Vedkommende, men at det vilde blive meget trykkende

for de paagjældende Bibliotheker. Det er jo ganſke viſt, at derſom de paagjældende Bibliotheker og de paagjældende Induſtridrivende have ſamme økonomiſke Forhold, er det aabenbart, at man kunde ſige, at det vilde være mere trykkende for Bibliothekerne end for de enkelte vedkommende Induſtridrivende, men da Bibliothekerne hente deres Indtægter fra ſelve Statskaſen, og det ſæledes ere de almindelige Stattenbere her i Landet, ſom maa bære de nødvendige Udgifter til Bibliothekernes Vedligeholdſe og til Opfyldſen af de Krav, ſom Bibliothekerne maa ſtille, er det dog klart, at hvad der kan kaldes meget trykkende for Statskaſen — thi Bibliothekerne ſalde jo ikke udenfor Statskaſen — turde ogſaa ſormentlig være noget trykkende for de enkelte Induſtrivende, og i vort Land, hvor Bogvæſenet og Bladvæſenet lever under meget tarvelige Forhold, bør en ſaadan ekstraordinær Etat ſjernes, da den efter min Opfattelſe uden nogenſomhelſt berettiget Grund paalægges diſe enkelte Næringsdrivende fremfor andre. Jeg tror derfor, at den Betragtning, ſom det ærede Medlem for Frederits udtalte, ikke holder Stik med Henſyn til dette Forhold, eller at det er nødvendigt for Bibliothekerne, at de faae denne Udbeſe. Den Kaſe, ſom ſkal give Bibliothekerne Midler til at opfylde deres Diemed, maa ſelvfølgelig ſkyde det Fornødne til og ikke lægge det over paa de enkelte Næringsdrivende uden nogen beſtemt berettiget Grund. Hvis man vilde følge den Grundſætning, at kunne paalægge de enkelte Næringsdrivende i Landet en ſaadan Byrde, maatte man, hvis man vilde være konſekvent, kunne gaa meget videre. Med ſamme Ret vilde man jo kunne paalægge enhver Bønde at indſende efter ſit Hattkorn en Skjæppe Hvede eller en Skjæppe Vinter af ſin Høſt, eller paalægge enhver Plougfabrikant at indſende en Ploug af ſit Produkt eller en Maſſinſfabrikant at indſende i det Mindſte viſſe Maſſindele til en almindelig Udſtilling, ſom havde Betydning for vort Samfund. Kort ſagt, man vil kunne gaa meget vidt, hvis man først vil anſe dette Princip for at være rigtigt og vil gjennemføre det konſekvent, men man vil netop ogſaa paa den anden Side ved at ſe, hvorhen Konſekventerne føre, kunne opdage, i hvor ringe Grad dette Princip er i ſin Orden. Jeg maa derfor anbefale Flertallets Forſlag, dette er lige ſaa rigtigt, om end det ikke har ſaa ſtor en Betydning ſom Forſlaget under Nr. 3, der ſelvfølgelig tør forventes at faae Betydning for den ærede Miniſter, da den Tanke, ſom udtales heri, ogſaa fra anden Side, nemlig fra Trianſubudvalgets, er gjort til Gjenſtand for Indſtilling. Ogſaa den ærede Krigsminiſter, ſom jeg ſer er tilſtede, kan have godt af at tage Henſyn til Forſlaget under Nr. 3, thi ogſaa under ham ſorterer Autoriteter, der omkring i Provinſerne udbyde til Licitation Et og Andet — t. Ex. hvad Intendanturen ſkal bruge — men ſom heller ikke